

Borys Budka*

Prosument, prosument wirtualny i prosument zbiorowy energii elektrycznej – uwagi krytyczne

Spis treści

- I. Wstęp
- II. Definicja pojęcia
 1. Prosument energii odnawialnej
 2. Prosument wirtualny energii odnawialnej
 3. Prosument zbiorowy energii odnawialnej
- III. Implementacja norm unijnych
 1. Pojęcie „prosumenta” w systemie prawa Unii Europejskiej
 2. Analiza implementacji pojęć do polskiego porządku prawnego
- IV. Skutki nowych regulacji w praktyce
 1. Konsekwencje aktualnego brzmienia definicji „prosumenta”
 2. Relacja prosumentów z przedsiębiorstwem energetycznym
- V. Podsumowanie

Streszczenie

Celem niniejszego artykułu jest wskazanie konsekwencji, szczególnie o praktycznym charakterze, które wynikają z wprowadzenia do polskiego porządku prawnego nowych pojęć: „prosumenta”, „prosumenta zbiorowego” i „prosumenta wirtualnego” energii elektrycznej. Autor podejmuje próbę oceny implementacji rozwiązań unijnych pod kątem jej skutków w zakresie prawa energetycznego, a także systemu ochrony konsumenta i konkurencji. Autor stoi na stanowisku, że regulacja polskiego ustawodawcy w aktualnym brzmieniu może powodować ryzyko występowania nieprawidłowości w zakresie umów zawieranych pomiędzy prosumentami a przedsiębiorstwami energetycznymi, co może w znaczącym stopniu spowolnić wzrost prosumeryzmu na rynku polskim.

Słowa kluczowe: prosument; Unia Europejska; energetyka; OZE; konkurencja.

JEL: K12, K21, K32, K33

* Autor jest radcą prawnym, doktorem nauk ekonomicznych, pracownikiem Katedry Prawa i Ubezpieczeń na Wydziale Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; adres e-mail: borys.budka@uekat.pl; ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0681-8546>.

I. Wstęp

Nie ulega wątpliwości, że konieczne jest przeciwdziałanie narastającym negatywnym skutkom zmian klimatycznych, także ze względu na międzynarodowe zobowiązania Polski w tym zakresie. Jednym z kluczowych aspektów wpływających na zmiany klimatyczne jest emisja gazów cieplarnianych (EPA, 2022), energetyka, w tym wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła oraz transport odpowiadają zaś za 73% całości globalnej emisji tych gazów (Ritchie i Roser, 2020), dlatego też próba reformy sektora energetycznego w sposób ograniczający dotychczasowe dane stała się koniecznością. Szczególne znaczenie ma to dla Polski, której struktura produkcji energii elektrycznej w znaczącym stopniu zdominowana jest przez węgiel kamienny (43,5%) oraz węgiel brunatny (26,5%) (Wiśniewski, 2022), a ich spalanie jest piątym największym źródłem gazów cieplarnianych na świecie (Biroł i Malpass, 2021).

Jednym z szeroko stosowanych rozwiązań w zakresie odchodzenia od wysokoemisyjnej energetyki opartej na paliwach stałych jest wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii. Poza inwestycjami na dużą skalę, które podejmowane są przez państwa czy też podmioty prywatne o odpowiednich możliwościach inwestycyjnych, należy zwrócić uwagę na prosumentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, których rola w procesie przemiany systemu energetycznego jest znacząca (Brown, Hall i Davis, 2020). Tym samym należy zwrócić szczególną uwagę na jakość i spójność regulacji prawnych, za sprawą których rynek prosumencki ma się rozwijać i kształtować.

II. Definicja pojęcia

1. Prosument energii odnawialnej

Pojęcie „prosumenta” określa podmioty, które zarówno zużywają, jak i produkują energię odnawialną. Jego powstanie związane jest z ewolucją rynku energii, która zmierza w kierunku rozwoju energetyki odnawialnej i zdecentralizowanej, reagującej na zapotrzebowania odbiorców oraz implementującej nowe rozwiązania technologiczne określane jako *smart* (Brown, Hall i Davis, 2020). Stale rozwijający się rynek o wskazanym powyżej zakresie stał się podstawą powstania ram regulacyjnych zawierających definicję legalną tego pojęcia tak, by umożliwić jego stały i niezaburzony rozwój.

Wprowadzenie pojęcia „prosumenta” do polskiego porządku prawnego miało miejsce w 2015 roku. Wtedy ustawodawca zdecydował się na stworzenie pierwszej definicji legalnej tego pojęcia. Zgodnie z nią, przez prosumenta należało rozumieć: „odbiorcę końcowego dokonującego zakupu energii elektrycznej na podstawie umowy kompleksowej, wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji w celu jej zużycia na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą (...)”¹. Mając jednak na uwadze rozwój ustawodawstwa europejskiego, a także zmiany o charakterze ekonomiczno-technicznym na rynku prosumenckim, definicja musiała ulec odpowiednim zmianom. I tak jej aktualne brzmienie zakłada, że przez prosumenta energii odnawialnej należy rozumieć: „odbiorcę końcowego wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby

¹ Art. 2 pkt 27a ustawy o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. 2015, poz. 478).

w mikroinstalacji, pod warunkiem, że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej (...)”².

Kluczową zmianą, która wynika z zestawienia powyższych wersji pojęcia „prosumenta”, jest widoczna liberalizacja sytuacji podmiotów, które planują uzyskanie statusu prosumenta. W wersji pierwotnej podmiot zainteresowany prosumeryzmem mógł uzyskać taki status wyłącznie poprzez związanie się umową kompleksową z przedsiębiorstwem energetycznym. Konstrukcja definicji historycznej, wbrew definicji ogólnej pojęcia wskazanej na początku niniejszego podrozdziału, w pierwszej kolejności wskazuje na szczególny rodzaj zakupu energii elektrycznej w formie umowy kompleksowej. Tak ujęta definicja nie tylko stawia wytwarzanie energii elektrycznej na drugim miejscu, lecz także narzuca na potencjalnych prosumentów sztywne ramy funkcjonowania, warunkując ich kwalifikacje od konkretnego rodzaju umowy. W wersji zaktualizowanej ustawodawca podjął decyzję o usunięciu warunku zawarcia konkretnej umowy z przedsiębiorstwem energetycznym, co nie tylko zbliża sens definicji legalnej do definicji ogólnej, ale również w znaczącym stopniu otwiera rynek prosumencki, umożliwiając podmiotom zainteresowanym zawieranie innych umów, np. umów sprzedaży energii elektrycznej.

2. Prosument wirtualny energii odnawialnej

Poza zmianami wskazanymi w podrozdziale pierwszym, w konsekwencji brzmienia definicji „prosumenta energii odnawialnej” w europejskim systemie prawnym, polski ustawodawca dokonał podziału podmiotu, jakim jest prosument, na prosumenta energii odnawialnej i prosumenta wirtualnego energii odnawialnej. Zgodnie z definicją legalną przez prosumenta wirtualnego energii odnawialnej należy rozumieć: „odbiorcę końcowego wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej w innym miejscu niż miejsce dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy, która jednocześnie nie jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym wytwarzanie to nie stanowi przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej (...)”³.

Kluczowym aspektem definicji prosumenta wirtualnego energii odnawialnej jest możliwość wytwarzania energii elektrycznej w miejscu innym niż miejsce poboru energii elektrycznej, a także wytwarzanie tej energii w instalacji innej niż mikroinstalacja. Nowy rodzaj prosumenta został utworzony w celu umożliwienia dalszego rozwoju rynku prosumenckiego, otwierając go na osoby lub podmioty, które nie posiadają technicznych możliwości na umiejscowienie instalacji OZE w miejscu zamieszkania (w przypadku odbiorców końcowych w gospodarstwie domowym) oraz miejscu prowadzenia działalności gospodarczej (w przypadku odbiorców innych niż odbiorcy końcowi w gospodarstwie domowym). Utworzenie nowego typu prosumenta za pomocą nowej

² Art. 2 pkt 27a ustawa o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2022, poz. 1378).

³ Art. 2 pkt 27b ustawy o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2022, poz. 1378).

definicji, która pozwala na ominięcie dotychczasowych barier technicznych wynikających z historycznego brzmienia definicji prosumenta, może przyczynić się do znacznego otwarcia rynku prosumenckiego.

3. Prosument zbiorowy energii odnawialnej

Poza dokonaniem podziału historycznej definicji prosumenta na prosumenta energii odnawialnej i prosumenta wirtualnego energii odnawialnej polski ustawodawca, dokonując implementacji prawa unijnego, wyodrębnił trzecią kategorię prosumenta, jaką jest prosument zbiorowy energii odnawialnej. Zgodnie z definicją legalną tego pojęcia przez „prosumenta zbiorowego energii odnawialnej” należy rozumieć: „odbiorcę końcowego wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, w której znajduje się punkt poboru energii elektrycznej tego odbiorcy, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym wytwarzanie to nie stanowi przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej (...)”⁴. Pojęcia „prosumenta zbiorowego”, podobnie jak „prosumenta wirtualnego”, mają na celu rozszerzenie potencjalnego grona prosumentów, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców zabudowy wielorodzinnej, których liczba (wg szacunków na rok 2021) wynosiła ok. 42–45% (Turek, 2021). Również podobnie jak w przypadku prosumenta wirtualnego, ustawodawca zmienił w odniesieniu do prosumenta zbiorowego rodzaj instalacji OZE, która może być kryterium kwalifikacyjnym w zakresie uznania za prosumenta, z mikroinstalacji na mikroinstalację lub małą instalację.

III. Implementacja norm unijnych

1. Pojęcie „prosumenta” w systemie prawa Unii Europejskiej

Jak wskazano w rozdziale II, jednym z głównych powodów ewolucji pojęcia „prosumenta” była konieczność implementacji norm prawa unii europejskiej. Z punktu widzenia omawianego tematu kluczowym aktem prawa w tym zakresie jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (dalej: dyrektywa RED II). Wskazana dyrektywa zawiera w sobie dwie definicje określające rodzaje prosumentów. Pierwsza definicja odnosi się do prosumenta energii odnawialnej, który „oznacza odbiorcę końcowego działającego w ramach swoich obiektów o określonych granicach lub, jeśli jest to dozwolone przez państwo członkowskie, w ramach innych obiektów, który wytwarza odnawialną energię elektryczną na własne potrzeby oraz który może magazynować lub sprzedawać samodzielnie wytworzoną energię elektryczną, pod warunkiem że *w przypadku prosumenta energii odnawialnej, niebędącego gospodarstwem domowym, działania te nie stanowią jego podstawowej działalności handlowej lub zawodowej*”⁵, natomiast druga – do działających grupowo prosumentów energii odnawialnej, którzy oznaczają „grupę co najmniej dwóch wspólnie

⁴ Art. 2 pkt 27c ustawy o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2022, poz. 1378).

⁵ Art. 2 pkt 14 dyr. Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. UE 21.12.2018 L 328/82).

działających wspólnie prosumentów energii odnawialnej zlokalizowanych w tym samym budynku lub budynku wielomieszkaniowym”⁶.

Potrzeba zdefiniowania prosumentów energii odnawialnej, a także działających grupowo prosumentów energii odnawialnej, wynika z wciąż wzrastającego znaczenia wytwarzania energii na potrzeby własne. Rozwój rynku prosumenckiego na terenie całej Unii Europejskiej spowodował, że konieczne stało się utworzenie podstawowych ram umożliwiających prosumentom wytwarzanie, użytkowanie, przechowywanie i sprzedaż energii elektrycznej bez nadmiernych obciążeń. Ponadto, prawodawca unijny dostrzegł problem związany z dotychczasową nierównością w pozycji osób mieszkających w lokalach w budynkach wielorodzinnych a osób mieszkających w domach jednorodzinnych.

Powyższe definicje, a także uzasadnienie ich wprowadzenia należy jednak analizować przez pryzmat ogólności ich sporządzenia. Prawodawca unijny wskazuje bowiem wielokrotnie w treści rozporządzenia, że końcowe brzmienie mechanizmów wsparcia, w tym definicji, stanowi obowiązek państw członkowskich wdrażających. Można zatem wskazać, że przepisy unijne kształtują jedynie pewien wzór rozwiązań prawnych, który jest konieczny, ponieważ brakuje dotychczasowych działań państw członkowskich w tym zakresie. Przykładem braku odpowiednich działań legislacyjnych w wymiarze prosumenckim mogą być Niemcy, które jeszcze w 2019 roku nie posiadały definicji legalnej pojęcia „prosumenta” (Lang, 2018).

2. Analiza implementacji pojęć do polskiego porządku prawnego

Dyrektywa Unii Europejskiej wiąże każde państwo członkowskie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając organom krajowym swobodę wyboru formy i środków⁷. Ten akt prawa unijnego nie ma odpowiednika w polskim systemie prawnym, dlatego musi zostać odpowiednio do niego przeniesiony. Proces ten powszechnie nazywany jest implementacją lub transpozycją (Domańska, 2014).

Biorąc powyższe oraz cele prawodawcy unijnego, którymi kierował się, tworząc ramy prawne dla funkcjonowania prosumentów, pod uwagę, należy dokonać oceny implementacji rozwiązań dyrektywy RED II do polskiego systemu prawnego.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że prawo unijne zawiera dwie definicje „prosumentów”. Pierwsza z nich odnosi się do pojedynczego podmiotu, a druga – do grupy co najmniej dwóch takich podmiotów. Tym samym można zauważyć, że przedstawione w rozdziale II aktualne definicje legalne prosumentów w polskim systemie prawnym stanowią implementację pierwszej definicji ustawodawcy unijnego, tj. definicji prosumenta energii odnawialnej. Wniosek ten uzasadniony jest faktem, że każda definicja prosumenta w polskim systemie prawnym każdorazowo odwołuje się do „odbiorcy końcowego”, co nie uwzględnia mnogości podmiotów, tylko indywidualne jednostki. Powyższe może powodować problemy interpretacyjne szczególnie w przypadku pojęcia „prosumenta zbiorowego energii odnawialnej”, którego nazwa sugeruje określoną zbiorowość. Można zauważyć błąd w implementacji polegający na niewłaściwym ujęciu podmiotowym, gdyż cel prosumenta zbiorowego energii odnawialnej, tj. otwarcie prosumeryzmu na mieszkańców zabudowy

⁶ Ibidem, art. 2 pkt 15.

⁷ Art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 26.10.2012 L 326/47).

wielolokalowej, odpowiada definicji drugiej dyrektywy RED II, natomiast podmiot jest pojedynczy, podobnie jak w definicji pierwszej tej dyrektywy.

W pozostałym zakresie, tj. prosumenta i prosumenta wirtualnego, bez wątplenia polski ustawodawca kierował się definicją pierwszą dyrektywy RED II, dokonując jedynie rozbicia tej definicji na dwie, których główną różnicą jest określenie miejsca przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii.

Poza utworzeniem większej ilości pojęć definiujących „prosumenta” ustawodawca polski zdecydował się na dokonanie kilku modyfikacji brzmienia z dyrektyw RED II. Pierwszą modyfikacją wynikającą z analizowanej transpozycji jest odjęcie z zakresu definicji „prosumenta” elementu sprzedaży i magazynowania energii. Modyfikacja ta nie narusza jednak celu dyrektywy, ponieważ sprzedaż wytworzonej energii, a także jej magazynowanie stanowi przedmiot innych regulacji zawartych w ustawie o odnawialnych źródłach energii⁸.

Kolejną modyfikacją dokonaną przez polskiego ustawodawcę jest wskazanie konkretnych rodzajów instalacji, którymi posługują się prosumenci, a które mają odzwierciedlać ich zapotrzebowanie na energię elektryczną w zależności od ich rodzaju. Stąd w stosunku do prosumenta energii odnawialnej ustawodawca dopuszcza korzystanie z mikroinstalacji, w stosunku do prosumenta zbiorowego – mikro lub małej instalacji, a w stosunku do prosumenta wirtualnego nie wskazuje żadnego typu instalacji OZE. W tym przypadku, podejmując decyzje o związaniu konkretnego typu instalacji z określonym prosumentem, a w szczególności w zakresie prosumenta zbiorowego i wirtualnego, mogą wystąpić problemy praktyczne o charakterze niedopasowania rodzaju instalacji do zapotrzebowania danego prosumenta, co może skutkować spowolnieniem planowanego rozwoju rynku.

IV. Skutki nowych regulacji w praktyce

1. Konsekwencje aktualnego brzmienia definicji „prosumenta”

Brzmienie zaimplementowanej dyrektywy RED II, a w szczególności w zakresie rozwiązań dotyczących definicji „prosumenta energii odnawialnej”, może stanowić w przyszłości podstawę wielu problemów interpretacyjnych, co widać na przykładzie wspomnianych w rozdziale III różnic w definicjach. Bez wątplenia, wraz z rozwojem sytuacji na rynku prosumenckim oraz wraz z wejściem w życie wszystkich regulacji dokonujących implementacji dyrektywy RED II, w tym regulacji odnoszących się do prosumenta wirtualnego energii odnawialnej, w literaturze przedmiotu podejmowane są dyskusje nad wpływem zastosowanej implementacji na rozwój i funkcjonowanie prosumentów w Polsce.

Jednym z przykładów nieścisłości i potencjalnych problemów niewskazanych w rozdziale III, który może spowodować pewne komplikacje w wymiarze praktycznym stosowania definicji legalnych prosumenta energii odnawialnej jest definicja „prosumenta wirtualnego energii odnawialnej”. Zgodnie z predykcjami autorów komentujących wprowadzoną regulację, które oparte są na uzasadnieniu ustawy implementującej dyrektywę RED II, koncepcja prosumenta wirtualnego energii odnawialnej ukierunkowana jest na podmioty, które będą nabywać udziały w instalacji wytwórczej

⁸ Art. 5 ust. 1 oraz art. 4b ustawy o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2022, poz. 1378).

oddalonej od miejsca pobierania energii elektrycznej, a następnie wytwarzać w niej odpowiedni udział energii (Gramwzielone.pl, 2022). Koncepcja ta jest uzasadniona faktem, że tworząc definicję prosumenta wirtualnego, ustawodawca nie związał jej z typem instalacji, w której energia jest wytwarzana. Tym samym może to być instalacja o mocy znacznie wyższej niż mikro- lub mała instalacja, co podyktowane jest potencjalną mnogością udziałów w niej wykupionych. Należy jednak wskazać, że konstrukcja definicji nie wyklucza sytuacji, w której dany podmiot dokonuje montażu instalacji na nieruchomości oddalonej od miejsca zamieszkania lub siedziby bez udziału innych osób. Ponadto w takiej sytuacji podmiot ten nie jest ograniczony rodzajem instalacji, co stawia go w pozycji uprzywilejowanej wobec zwyczajnego prosumenta energii odnawialnej, który musi wytwarzać energię elektryczną w mikroinstalacji.

2. Relacja prosumentów z przedsiębiorstwem energetycznym

Poza potencjalnymi negatywnymi skutkami wskazanymi powyżej, na dzień dzisiejszy, prosumenci oraz przedsiębiorstwa energetyczne mogą się mierzyć z innym problemem, którym jest status prosumenta energii odnawialnej. Dyrektywa RED II, poza zdefiniowaniem pojęcia „prosumenta energii odnawialnej”, wprowadza również szereg mechanizmów mających na celu wspieranie rozwoju prosumeryzmu. Jednym z tych rozwiązań jest *net-billing*, tj. system wartościowego rozliczenia nadwyżki energii wyprodukowanej przez prosumenta (MKiŚ, 2021). Za pomocą tego mechanizmu ustawodawca wskazuje wiążący dla przedsiębiorstwa energetycznego sposób rozliczania się z prosumentem w zakresie odkupowanej przez niego energii elektrycznej⁹.

Z uwagi na obowiązki przedsiębiorstwa energetycznego w powyższym zakresie priorytetem staje się ustalenie czy dany podmiot, który zainteresowany jest zawarciem umowy, wypełniana zakres definicyjny prosumenta energii odnawialnej. Mając na uwadze dotychczasową praktykę przedsiębiorstw energetycznych w tym zakresie, podmiot zainteresowany zawarciem umowy musi złożyć stosowne oświadczenie, w którym potwierdza status prosumenta energii odnawialnej. Należy jednak zadać pytanie, kto odpowiada w przypadku błędnie złożonego oświadczenia. Na kim leży odpowiedzialność za sprawdzenie prawidłowości zwartych w nim danych? Czy podmiot zainteresowany może być zainteresowany złożeniem błędnego oświadczenia?

Co do zasady należy przyjąć, że odpowiedzialnością za składane oświadczenia obarczony będzie podmiot składający to oświadczenie. Wypada jednak zwrócić uwagę na to, co będzie znajdować się w tym oświadczeniu. Spełnienie zakresu definicyjnego prosumenta energii odnawialnej zakłada bycie odbiorcą końcowym, wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji, a w przypadku odbiorców niebędących odbiorcami końcowymi w gospodarstwie domowym, fakt, że wytwarzanie to nie stanowi przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej. Sprawdzenie każdego z tych czynników dla przedsiębiorstwa energetycznego jest czynnością łatwo osiągalną, a tym samym – mając na uwadze specyfikę umów w zakresie energii elektrycznej – może wpisywać się w regułę należytej staranności wynikającą z art. 355 k.c. Podmiot zainteresowany podpisaniem umowy z przedsiębiorstwem energetycznym może bowiem nie być zainteresowany rozliczeniem opierającym się na systemie *net-billing*, tym bardziej że grono podmiotów, które mogą być klasyfikowane jako prosument energii odnawialnej jest szerokie oraz że przedsiębiorstwo energetyczne może proponować bardziej opłacalne warunki rozliczeń.

⁹ Art. 4b ustawy o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. 2022, poz. 1378).

Aktualne brzmienie definicji „prosumenta energii odnawialnej” dla podmiotów, które wytwarzają energię elektryczną w mikroinstalacji daje tylko jedną możliwość na rozliczenie inne niż *net-billing*, polegające na uznaniu i notyfikowaniu w odpowiednim rejestrze działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej jako działalność przeważającą. Działanie to, pomimo zgodności z ustawą o odnawialnych źródłach energii, może jednak spowodować nadmierne obciążenie organizacyjne dla podmiotów chcących z niego skorzystać.

V. Podsumowanie

Jak widać z przedstawionej pokrótce analizy wprowadzonych do polskiego porządku prawnego pojęć „prosumenta”, „prosumenta wirtualnego” i „prosumenta zbiorowego” energii elektrycznej przyjęte przez ustawodawcę rozwiązania mogą w przyszłości budzić wątpliwości interpretacyjne. Dodatkowo, wobec braku w naszym modelu ustrojowym podmiotu mogącego dokonywać legalnej wykładni przepisów, wiążącej zarówno organy władzy publicznej, jak i podmioty prawa prywatnego, należy się spodziewać – przynajmniej na początku – różnego traktowania tych samych podmiotów, w zależności od przyjętej interpretacji. Jak wskazano wyżej, może to dotyczyć przede wszystkim prosumentów wirtualnych energii odnawialnej. *De lege lata* wydaje się, że najbardziej pożądanym rozwiązaniem, które zapobiegłoby opisanym tu problemom, byłaby ingerencja ustawodawcy polegająca na zmianie (doprecyzowaniu) omawianych definicji legalnych, w szczególności korzystająca z pojawiających się w literaturze przedmiotu uwag oraz bazująca na rozwiązaniach zawartych w prawie europejskim.

Bibliografia

- Birol, F. i Malpass, D. (2021, October 8). *It's critical to tackle coal emissions*. World Bank Blogs. Pozyskano z: <https://blogs.worldbank.org/voices/its-critical-tackle-coal-emissions> (26.08.2022).
- Brown, D., Hall, S. i Davis, M.E. (2020). What is prosumerism for? Exploring the normative dimensions of decentralised energy transitions. *Energy Research & Social Science*, 66(101475). <https://doi.org/10.1016/j.erss.2020.101475>.
- Domańska, M. (2014). *Implementacja Dyrektyw Unijnych przez Sądy Krajowe*. Wolters Kluwer.
- EPA. (2022, August 19). *Basics of Climate Change*. United States Environmental Protection Agency. Pozyskano z: <https://www.epa.gov/climatechange-science/basics-climate-change> (26.08.2022).
- Gramwzielone.pl (2022, 1 kwietnia). Nie tylko net-billing. Od dzisiaj duże zmiany dla prosumentów. Pozyskano z: <https://www.gramwzielone.pl/energia-sloneczna/107623/nie-tylko-netbilling-od-dzisiaj-duze-zmiany-dla-prosumentow>.
- Lang, M. (2018). Prosumer Legislation in Germany. W M. Roggenkamp, C. Banet (red.), *European Energy Law Report XII* (ss. 135–150). *Intersentia*. <https://doi.org/10.1017/9781780688091.008>.
- MKiŚ. (2021). Nowy system rozliczania, tzw. net-billing. Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Pozyskano z: <https://www.gov.pl/web/klimat/nowy-system-rozliczania-tzw-net-billing> (26.08.2022).
- Ritchie, H. i Roser, M. (2020). Emissions by sector. W H. Ritchie, M. Roser, P. Rosado, CO₂ and Greenhouse Gas Emissions. *OurWorldInData.org*. Pozyskano z: <https://ourworldindata.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions> [Online Resource] <https://ourworldindata.org/emissions-by-sector> (26.08.2022).

- Turek, B. (2021, 26 lipca). *Ilu Polaków mieszka w domach jednorodzinnych a ilu w blokach?*. INFOR. Pozyskano z: <https://mojafirma.infor.pl/nieruchomosci/wiadomosci/5297101,Ilu-Polakow-mieszka-w-domach-jednorodzinnych-a-ilu-w-blokach.html> (26.08.2022).
- Wiśniewski, G. (2022, 7 lutego). *Produkcja energii elektrycznej w styczniu 2022 r. – Największa w historii generacja energii z wiatru zmniejsza import gazu dla elektroenergetyki*. Centrum Informacji o Rynku Energii. CIRE.PL. Pozyskano z: <https://www.cire.pl/artykuly/opinie/produkcja-energii-elektrycznej-w-styczniu-2022-r--najwieksza-w-historii-generacja-energii-z-wiatru-zmniejsza-import-gazu--dla-elektroenergetyki-> (26.08.2022).